

УДК 687.5:005.336.2:378

Гетьман О. П., Коваль І. С.

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ІМІДЖЕВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІНДУСТРІЇ КРАСИ

Проблема становлення іміджевої компетентності майбутнього фахівця індустрії краси у процесі професіогенезу, здатного вільно і активно мислити, моделювати, самостійно генерувати й утілювати нові ідеї та технології сучасної індустрії краси, є актуальною в сучасних соціально-економічних умовах:

- по-перше, компетентний професіонал зможе досягти високих результатів у своїй професійній діяльності;
- по-друге, це сприяє реалізації власних професійних можливостей та розвитку особистості.

Компетентність розкривається через професійну діяльність майбутнього фахівця б'юті індустрії. У психолого-педагогічній літературі поняття «компетентність» пов'язане з певним видом діяльності та означає за словником С. Ожегова «обізнаність, авторитетність у будь-якій галузі», а «компетенція» – це «коло повноважень, прав будь-якої особистості, органу, коло питань, подій тощо» [1,153]. Вони є взаємодоповнюючими, взаємообумовленими поняттями. Таке розуміння знаходимо у визначенні А. Белкіна, що характеризує компетенції як сукупність того, чим людина володіє [3,110].

Мета статті – дослідити особливості становлення іміджевої компетентності майбутніх фахівців індустрії краси.

«Competent» у перекладі з французької означає компетентний, правомочний та, як бачимо, має юридичний відтінок. У англійській мові в терміні «competence» домінує сенс якості особистості, що дозволяє компетентність трактувати як здатність.

Поняття «компетенція» найчастіше застосовується для визначення:

- освітнього результату, що знаходить втілення у професійній підготовці майбутнього фахівця, у реальному володінні методами, засобами діяльності, у можливості вирішення поставлених завдань;
- форми поєднання знань, умінь і навичок, яка дозволяє ставити і досягати професійної мети.

Під компетентністю частіше розуміється інтегральна якість особистості, що виявляється у загальній здатності й готовності до діяльності, що базується на знаннях і досвіді, які придатні у процесі навчання й соціалізації та орієнтовані на самостійну успішну участь у навчальній діяльності [5,438].

Таким чином, поняття компетенція, компетентність значно ширше за поняття знання, уміння, навички, оскільки включає професійну спрямованість особистості (мотивацію, ціннісні орієнтації, тощо), її здатності долати стереотипи, відчувати проблеми, проявляти проникливість, гнучкість мислення; самостійність, цілеспрямованість, волюваті якості. Під компетентністю можна також розуміти володіння майбутнім фахівцем відповідною компетенцією, що вміщує його особистісне ставлення до неї та до предмету професійної діяльності.

Як бачимо, компетенція припускає деяку відчужену, наперед задану вимогу до освітньої (включаючи професійну) підготовку майбутніх фахівців, а компетентність є особистісна якість, що вже сформована.

У рамках дослідження доречно розглянути поняття професіонал. Професіонал – це фахівець у певній галузі трудової діяльності, що досяг необхідного рівня майстерності для ефективного виконання поставлених завдань. З позицій психологічних особливостей цього поняття, професіонал – це суб'єкт праці, що володіє професійно важливими для конкретної діяльності індивідуально-психологічними особливостями. Данні особливості, по-перше, відповідають вимогам цієї діяльності (з погляду можливостей їх реалізації), по-друге, представляють відносно стійку (для певних умов) і пластичну структуру, по-третє, забезпечують формування і реалізацію операційної (наочно-орієнтованої) сфери особистості, яка й визначає необхідний рівень ефективності праці [4,132].

Процес формування особистості професіонала обумовлюється синтезом можливостей, здібностей, активності особистості та вимогами діяльності. Основний сенс змісту проблеми зводиться до формул:

– «прояв особистості у професії», тобто у виборі й оволодінні професією, у задоволенні особистісних пізнавальних інтересів;

– «розвиток особистості у діяльності», що відбивається у формуванні професійно орієнтованих якостей людини, розширенні сфери пізнання навколишнього світу, розвитку форм і змісту предмету спілкування.

Формування особистості професіонала характеризується внутрішньою суперечністю процесів індивідуального розвитку людини – нерівномірністю змін різночасністю фаз розвитку людини, а також залежністю психічного розвитку від змін різних видів діяльності на професійному шляху і протягом коротких проміжків часу.

Професійна діяльність людини задає напрям розвитку її особистості. Кожна професія формує схожі інтереси, установки, риси особистості, манери поведінки тощо. У зв'язку з цим можна говорити

про ідентифікацію особистості з професією, тобто процес її адаптації до вимог конкретної діяльності. Іноді придатні особливості виявляються і в інших життєвих умовах та ситуаціях.

Негативним проявом цього процесу є так звана професійна деформація особистості, коли професійні звички, стиль, мислення і спілкування, інші особливості гіпертрофуються та відбиваються на взаємодії з іншими людьми (наприклад, у лікарів – грубуватий гумор, зниження рівня емоційних переживань, у вчителів – авторитарність, категоричність думок, повчальна манера спілкування тощо) [3,132].

Ідентифікація особистості з професією – процес адаптації особистості до вимог конкретної діяльності.

Розвитку особистості професіонала сприяє побудова «образу Я» професіонала, тобто уявлення про себе, як про професіонала, а також створення образу професіонала, як еталонної моделі його особистості, – співвідношення цих двох образів, оцінка їх узгодження, вироблення стратегії наближення до еталонної моделі та прагнення до неї визначають один із шляхів розвитку особистості [2,98].

Психологічна сутність проблеми становлення, формування професіонала, розвиток його особистості обумовлюється як «професіоналізація суб'єкта праці». Професіоналізація – це формування специфічних видів трудової активності людини (особистості) на основі розвитку сукупності професійно орієнтованих його характеристик (психологічних, фізіологічних, поведінкових, робочих), що забезпечують функцію регуляції становлення та вдосконалення суб'єкта праці.

Таким чином професіоналізація – це функція особистості й суспільства. Оцінка продуктивності цього процесу проводиться за соціальними та особистісними показниками ефективності діяльності формування специфічних видів трудової активності людини.

Отже, можна визначити, що іміджева компетентність – це інтегративна якість майбутніх фахівців індустрії краси, що має складну структуру та включає в себе сукупність та взаємодію когнітивного, мотиваційного та дійового підходів, сформованість яких відображає їхню готовність та здатність ефективно здійснювати іміджмейкінг, тобто формувати власний позитивний образ.

Терміном «іміджмейкінг» позначається сукупність технологій і технік, елементів і операцій, призначених для реалізації завдання по формуванню іміджу об'єкта (людини, предмета, явища). Іміджмейкінг являє собою науково-практичну гілку іміджелогії – науки про теорію і практику формування іміджу. Сам процес роботи зі створення іміджу іменується іміджуванням. Іміджмейкінг, як і будь-яка подібна практична галузь науки, описується, з одного боку, як система, що складається з елементів і зв'язків між ними, а з іншого – як процес, що має певні цілі й завдання. У літературі іміджмейкінг іноді називають комунікативною технологією. Індустрія краси є невід'ємною частиною іміджмейкінгу.

Когнітивний компонент включає знання майбутніх фахівців із перукарського мистецтва та декоративної косметики не тільки у професійній галузі, а й знання з психології, етики спілкування, уміння використовувати ці знання під час створення позитивного професійного іміджу.

Мотиваційний компонент складається з мотивів, що спонукають до створення позитивного образу, серед яких: бажання самоствердитися, досягти професійного визнання, прагнення до здорової конкуренції та бажання бути конкурентоспроможним у сфері надання послуг індустрії краси.

Дійовий компонент орієнтований на здатність до самоаналізу, постійного підвищення професійного рівня, удосконалення свого рівня та його розширення [4,263].

Професія стиліста популярна і затребувана. Вона включає широкий спектр напрямків: стиліст-перукар, стиліст-візажист, фотограф-стиліст і так далі. Професія стиліст-іміджмейкер – поняття широке, що припускає, перш за все, не тільки створення гармонійного образу, але й формування іміджу особистості в очах оточуючих. Стилiст – це фахівець, який за допомогою будь-яких доступних засобів, а саме: одягу, аксесуарів, манери спілкування, рухатися і посміхатися – створює бажаний імідж людини.

Хороший смак, знання актуальних модних трендів, почуття стилю, комунікабельність, знання основ психології, бажання постійно професійно зростати та вдосконалюватися, є основними вимоги до спеціалістів індустрії краси.

Розвиток індустрії краси призводить до популяризації послуг серед населення, тому клієнти мають можливість обирати, до якого спеціаліста їм звертатись. Велика кількість салонів передбачає, що буде обраний той майстер, який набере найбільшу кількість балів по шкалі «сервіс». Складові успіху, такі як майстерність, якість, рівень обслуговування 100% залежать від команди. Салон може бути зручно розташованим, розрекламованим, використовувати передові технології та марки, але клієнти не будуть віддавати йому перевагу, тому що обслуговуючий персонал їх не задовольняє.

Кожний досвідчений керівник знає: одне із найскладніших завдань – підібрати команду професіоналів, відповідальних і відданих своїй справі і, звичайно, підприємству, у якому вони працюють. У силу обмеженості вибору спеціалістів пошук кадрів для салону краси нагадує полювання – незалежно від специфіки закладу нестача професійних кадрів відчувається всюди. Тому до підбору персоналу слід ставитись дуже серйозно.

Всебічно освічений, вихований, професійно орієнтований фахівець індустрії краси завжди буде затребуваний на ринку праці.

Література

1. Белкин А. С. Основы возрастной педагогики: Учеб. пособие для студентов высш. пед. учеб. заведений / А.С. Белкин. – М.: Академия, 2000. – 192 с.
2. Гафурова Н. В. Интегральная модель интеллектуально-личностного развития учащихся в системе образования / Н. В. Гафурова. – М.: Макс Пресс, 2004. – 220 с.
3. Калюжный А. А. Социально-педагогические основы имиджа учителя: дис. д-ра пед. Наук / А. А. Калюжный. – Ярославль, 2007. – 353 с.
4. Комлев Н. Г. Словарь иностранных слов / Н.Г. Комлев. – М.: ЭКСМО-Песс, 2000. – 1308 с.
5. Ожегов С. И., Н. Ю. Шведова. Толковый словарь русского языка / С.И. Ожегов, Шведова Н.Ю. – М.: Азъ, 1992. – 660с.

Гетьман О. П., Коваль І. С. Особливості становлення іміджевої компетентності майбутніх фахівців індустрії краси

У статті розкриті принципи, на які спирається процес формування, становлення іміджевих компетенцій професіонала.

Визначено, що іміджева компетентність – це інтегративна якість майбутніх фахівців індустрії краси, яка має складну структуру та включає в себе сукупність та взаємодію когнітивного, мотиваційного та дійового підходів, сформованість яких відображає їхню готовність та здатність ефективно здійснювати іміджмейкінг, тобто формувати власний позитивний образ.

Проаналізована проблема становлення іміджевої компетентності майбутнього фахівця індустрії краси в процесі професіогенезу, здатного вільно й активно мислити, моделювати, самостійно генерувати й утілювати нові ідеї та технології сучасної індустрії краси, яка є актуальною в сучасних соціально-економічних умовах.

Детально проаналізовані якості, які повинні бути притаманні спеціалісту індустрії краси

Ключові слова: індустрія краси, компетентність, компетенція, професіонал, іміджева компетентність, іміджмейкінг

Гетьман О. П., Коваль І. С. Особенности становления компетентности будущих специалистов индустрии красоты

В статье раскрыты принципы, на которые опирается процесс формирования, становления имиджевых компетенций профессионала.

Определено, что имиджевая компетентность – это интегративное качество будущих специалистов индустрии красоты, которая имеет сложную структуру и включает в себя совокупность и взаимодействие когнитивного, мотивационного и действенного подходов, формирование которых отражает их готовность и способность эффективно осуществлять имиджмейкинг, то есть формировать собственный положительный образ.

Проанализирована проблема становления имиджевой компетентности будущего специалиста индустрии красоты в процессе

професиогенеза, способного свободно и активно мыслить, моделировать, самостоятельно регенерировать и воплощать новые идеи и технологии современной индустрии красоты, которая актуальна в современных социально-экономических условиях:

Детально проанализированы качества, которые должны быть присущи специалисту индустрии красоты

Ключевые слова: индустрия красоты, компетентность, компетенция, профессионал, имиджевая компетентность, имиджмейкинг.

Getman O.P., Koval I.S. Features of becoming the image competence of future professionals in the beauty industry

The article describes the principles, which the process of formation of the psychological essence of the problem of formation, of becoming a professional. The development of his personality is based on the "professionalization of the subject of labor."

The problem of formation of the image competence of the future specialist of the beauty industry in the process of professionalization, able to think freely and actively, to model, independently regent and implement new ideas and technologies of the modern beauty industry, which is relevant in contemporary social economic conditions.

A detailed analysis of the qualities that should be inherent in a beauty industry specialist

It is stressed that in order to provide a high level of professionalism, a cultural basis of professional activity, a combination of professional abilities, knowledge, skills and experience at an adequate level of ethical culture is required.

It is determined that image competence is an integrative quality of future professionals of the beauty industry that has a complex structure and includes a combination and interaction of cognitive, motivational and effective approaches, the formation of which reflects their readiness and the ability to effectively implement image making, that is, to create their own positive image.

Key words: beauty industry, competence, competence, professional, image competence, image-making.